

Klinika ARVET

- komplexní péče o malá zvířata -

Vrcovická 2227, 39701 Písek, tel.: 382 215 038, mobil: 603 496 589_

Pořídili jste si pejska? A víte co dál?

Malé štěňátko přináší do rodiny spoustu radostí, ale i starostí. Jako malé dítě. V tomto textu najdete informace jak se ke štěněti chovat, čím ho krmit, jakou potřebuje lékařskou péči. Abychom Vám usnadnili chovatelské začátky a abychom Vám pomohli s otázkami, které se týkají zdravotní péče a správného vývoje nového člena Vaší rodiny, připravili jsme písemně několik následujících bodů. Písemně proto, že zcela chápeme chaos v mysli laika, když na něho lékař během 20 minut vychrlí desítky informací a údajů, které by si tato oběť informační smrště měla nejen zapamatovat, ale ještě je doma smysluplně tlumočit zbytku rodiny. Takto budete mít čas vše si v klidu přečíst, probrat s ostatními, a pokud budete mít zájem o další informace či údaje, objednat se k nám do ordinace ke konzultaci, při které už můžeme hovořit o konkrétních záležitostech. Začneme opravdu od začátku.

1) Výběr štěněte

Vybírat můžete z mnoha plemen i kříženců. Pokud si kupujete psa od chovatele, měli byste vědět, že:

- štěně by mělo jít od matky k nové rodině v ideálním případě v 8 týdnech věku, nejdříve v 6.-7. týdnu. Dřívější odběr je nevhodný, neboť v tomto období probíhá „vtiskování“ (vytváření vztahu k ostatním psům). I když mu poskytnete tu nejlepší péči, budou mu ony týdny do 2.měsíce stáří chybět při vývoji jeho vztahu k ostatním psům a někdy i k lidem.
- při odběru bychom se měli podívat štěněti na břicho, kde v místě pupku se může nacházet různě velká boulička – pupeční kýla. Tu je nutno většinou později odoperovat, což není levná záležitost, a mělo by to být zohledněno v kupní smlouvě. Opravdu seriózní chovatelé si takové štěně většinou nějakou dobu nechají a před prodejem mu kýlu nechají operovat na vlastní náklady.
- zkontrolovat je třeba i čelisti. Ve štěněcím věku ještě nepoznáme, zda bude mít pes v dospělosti všechny zuby, což je u některých plemen podmínkou chovnosti, ale už nyní můžeme rozpoznat výrazný předkus nebo podkus. Pozor – takové vady se věkem neupraví a u psů s průkazem původu až na výjimky vyřazují z chovu.
- je třeba se pejskovi podívat do uší. Přítomnost hustého, tmavého, suchého, drolivého mazu může signalizovat ušní svrab a není známkou dobré hygieny chovu, stejně jako blechy, které nacházíme v srsti po celém těle. Někdy najdeme přímo blechy, někdy jen černé tečky v srsti – bleší trus. proti blechám a klíšťatům je dobré chránit pejska některým z preparátů s prodlouženou dobou účinku. Na naší klinice používáme specialitu **Frontline**, která chrání pejska 2-3 měsíce proti blechám a 4-6 týdnů proti klíšťatům, nebo specialitu **Stronghold**, který nefunguje na klíšťata, ale chrání měsíc proti blechám, škrkavkám a ušním a kožním roztočům.

2) Odčervení

Štěňata by měla být od 2.týdne věku pravidelně každé 2 týdny odčervována až do věku 3 měsíců, dále každý měsíc do ½ roku a poté 2-4 krát ročně dle způsobu života psa. Pokud je pes v kontaktu s těhotnou ženou nebo dětmi, měl by být odčervěn minimálně 4x ročně. S odčervováním by tedy měl začít chovatel, vést o něm záznamy a ty předložit při odběru novému majiteli, který v něm pak bude pokračovat. Důvod opakovaného odčervování v intervalu 2 týdnů u štěňat je ten, že téměř každá fena má v těle (ve svalech, v játrech a v dalších orgánech) zavrtané „spící“ larvičky škrkavek, které se při graviditě probudí a provrtávají se přes dělohu do plodu štěněte. Další dávku larviček dostane štěně v mateřském mléce. Tyto larvičky se ve štěněti opět zavrtají do svalů a orgánů a postupně se uvolňují do střeva, kde dospívají v dospělé škrkavky. Všemi dosud známými odčervovacími prostředky se dostaneme jen na dospělé, kteří už jsou ve střevě. Proto musíme odčervovat opakovaně, neboť dokud se štěně nezbaví zásoby larviček a nevytvoří si schopnost bránit jim ve vývoji v dospělé, dozrávají v něm stále noví a noví parazité. První odčervení by mělo být provedeno pomocí speciální pasty, která škrkavky je ochromí, ale nezabije, takže celé odcházejí a nerozkládají se ve střevě. Při jejich rozkladu totiž vznikají látky, které jsou pro velmi mladá štěňata jedovaté. Pak můžeme pokračovat dále touto pastou, tabletkami, nebo použít velmi moderní preparát **Stronghold**, který je sice dražší, ale podává se jen 1x za měsíc, po celou tuto dobu se drží v krvi zvířete a **hubí škrkavky stále a ne jen nárazově** jako ústně podávané preparáty a navíc chrání po celý měsíc i proti blechám a kožním a ušním roztočům. Tento způsob **doporučujeme**.

3) Očkování

Očkování je **nejjednodušším** a přitom **nejdůležitějším způsobem**, jak předcházet řadě infekčních onemocnění (parvoviroza, psinka, infekční zánět jater, psincový kašel, koronaviroza, leptospiróza, vzteklina), z nichž většina ohrožuje pejska přímo na životě a některá jsou přenosná i na člověka. Základní očkovací schéma u moderních, dnes používaných vakcín je **6, 9 a 12 týdnů věku**. Každé očkování obsahuje o něco širší kombinaci chorob a v posledním je obsažena i vzteklina. Pro riziková plemena, jako je rotweiler, doberman, německý ovčák, labradorský retrívr, pro psy z větších chovů nebo ohrožených oblastí, a nebo pro každého svědomitého majitele, který chce mít jistotu, že pro ochranu a přežití svého pejska dělá opravdu maximum, doporučujeme posunout poslední kompletní vakcínu se vzteklinou na **16.týden** a vložit do očkovacího schématu ještě jednu dávku kompletní kombinované vakcíny s **leptospirózou na 12.týdnu**. Takové očkovací schéma pak je **6,9,12 a 16 týdnů**. Vakcíny aplikované v 9.,12. a 16.týdnu by měly obsahovat **leptospirózu** – často smrtelnou bakteriální žloutenku roznášenou hlodavci, nebezpečnou i pro lidi.

Na našem pracovišti používáme řadu vakcín Eurican od firmy Merial, Vanguard od firmy Pfizer a Duramune od firmy Ford Dodge. Kvalitou jsou srovnatelné, Vanguard a Duramune obsahují navíc koronavirozu, průjmové onemocnění, které u dospělých psů probíhá jako několikadenní střevní chřipka, ale pro malé štěně může být i životu nebezpečné.

Další infekce, proti kterým lze psa chránit vakcinací je komplex psincového kašle a lymfská borrelióza.

4) Krmení

Kvalitní krmení je naprostým základem správného růstu a vývinu psa. **Nemůžeme krmit psa nekvalitní potravou a očekávat, že z něho vyroste krásný, zdravý a silný jedinec. Názory na to, co je kvalitní potrava, se různí a procházejí názorovým vývojem.** Výzkumy na zahraničních univerzitách a ve výzkumných centrech velkých a seriózních firem zaměřených

na výrobu krmiv pro psy a kočky přinesly zejména v poslední době mnoho nových poznatků, které jsou často i v přímém rozporu s tím, co se tradovalo v minulosti.

Granule nebo vařená strava?: to je otázka, se kterou se na klinice setkáváme velmi často. Nelze a ani nechceme zcela zavrhnout používání klasické vařené stravy. Jen vždy majitele upozorňujeme na obrovskou pracnost ve srovnání s komerčními krmivy. Chcete-li psovi vařit, znamená to mít zdroj kvalitního masa- svaloviny, vždy ho dobře provařit pro odstranění rizika infekce, mísit ho v poměru 1/3 masa ku 2/3 přílohy (rýže, těstoviny, vločky), přidat zeleninu, vitamíny, minerály. Nikdy nebudete znát přesné složení takto připravené stravy a to nebude nikdy stejné, protože pokaždé použijete jiné suroviny. Je tu vysoké riziko předávkování vitamínů (vit.D) a hlavně minerálů (vápník !!!- katastrofa pro kostru a klouby rostoucího psa) Především si ale přiděláte spoustu práce a Váš byt dostane špatně vyvětratelnou vůni závodní kuchyně. Tímto způsobem lze odchovat psa na relativně vyvážené stravě, ale je to velice, a v dnešní době zcela zbytečně, pracné a komplikované. **Doporučujeme proto používat KVALITNÍ a ověřená komerční krmiva, zejména v granulované formě.**

GRANULE: Rozhodli jste se tedy pro granule. Jenže když se řekne granule, je to jako když se řekne auto. Na jedné straně stojí Mercedes, na druhé Trabant. Stejně rozdíly jsou i ve kvalitě granulí. Zde je to o to nebezpečnější, protože rozdíl mezi Mercedesem a Trabantem pozná každý a snadno, ale granule jsou pro laika všechny jen hnědé kuličky. Jenže rozdíly jsou mezi nimi obrovské. Různé výhodné cenové nabídky v supermarketech jako 10 kg za 140-200 Kč jsou jasné. Za takovou cenu nelze nakoupit ani kvalitní suroviny, natož vyrobit kvalitní granule. Takové krmení je dobré leda pro slepice, ale rozhodně ne pro psa, a už vůbec ne pro rostoucí štěně. Pomineme-li tyto vyložené excesy kvality, zůstává před námi těžký úkol vybrat si z mnoha více či méně kvalitních výrobků na českém trhu ten, který bude našemu psímu kamarádovi nejvíce vyhovovat. Obecně platí, že na krmení bychom neměli příliš šetřit zejména v prvním roce života, kdy se buduje kostra, imunitní systém a tělesná konstituce.

Kvalitní krmení, pravidelné a kvalitní očkování a odčervení jsou absolutním základem, který když neošídíme, máme šanci odchovat zdravého jedince s dobrou kondicí, schopného odolat většině chorob a vynaložené náklady se nám tak mohou vrátit na úsporách za veterinární ošetření. Vždy platí, že **prevence chorob je levnější než jejich léčba.** Jaké tedy zvolíme granule? Nemůžeme a ani nechceme poskytovat kompletní průzkum trhu a prověřit všechny značky a výrobce. Uvedeme jen namátkou ty, které známe a o jejichž kvalitách jsme se osobně přesvědčili. Nutram, Purina, K-9, Anka jsou krmiva střední třídy, která poskytnou dospělému psu vše, co potřebuje. Chceme-li si být jisti, že mu poskytujeme to nejlepší, můžeme si vybrat z krmiv představující opravdový vrchol kvality nabízené v rámci celé zeměkoule, včetně naší republiky. Superpremiová krmiva **EUKANUBA, ROYAL CANINE a HILL'S** jsou značky srovnatelné s Mercedesem, BMW a Jaguárem. Je už vcelku jedno, kterou z těchto značek si vyberete, je to jen otázka individuálního vkusu a rozhodnutí, protože všechny tyto firmy jsou zárukou kvality. Na naší klinice preferujeme firmu Eukanuba, jejíž lékařské diety sestavené pro psy a kočky s různými typy onemocnění (např. selhání ledvin, močové kameny, obezita, nebo onemocnění střev) používáme, a prodáváme i její krmiva pro jejich vysokou kvalitu a stravitelnost. Z veterinárních diet používáme také produkty firem Hills a Waltham. Bližší informace najdete na internetových adresách www.eukanuba.cz, www.iams.cz. Kromě výše uvedených značek nabízíme ještě řadu premiových krmiv Purina Excellent, která splňuje výše uvedené požadavky a je cenově méně náročnější variantou k výše uvedeným krmivům. Důležité je i **odlišení krmiv pro různé velikosti plemen.** Dnes už se ví, že malá plemena mají značně odlišné požadavky na výživu než velcí psi. Proto tyto firmy vyrábí granule pro malá, střední a velká plemena. Významné je to hlavně u psů velkých (nad 25 kg v dospělosti) a gigantických plemen. Zde se dá špatnou výživou napáchat hodně škod hlavně ve vývoji kyčelních a loketních kloubů. Ale pozor: dlouho se tvrdilo, že velcí psi potřebují během růstu hodně vápníku a bílkovin. Výzkumy posledních 5-10 let ukazují, že

nadbytek těchto složek způsobuje stejné, ba horší škody, než jejich nedostatky. Doga nebo rotweiler váží v dospělosti 50-80 kg. To je stejná váha jako u člověka. Ale lidská kostra do této velikosti a váhy roste 18 let. Pes takto naroste za **8-10 měsíců!!!** To je strašná zátěž pro organismus. naším cílem tedy nemůže být snaha o urychlení již tak překotného růstu, ale naopak. Musíme se snažit, aby tento růst byl pozvolný, plynulý a vyrovnaný. Dostává-li rostoucí pes velkého plemene nadbytek bílkovin a/nebo vitamínů příliš rychle, vytvoří hodně svalové a tukové hmoty a navěsí tuto váhu na ještě nezralou kostru, kterou tím přetíží a dochází k deformitám kloubů a páteře. Vztah mezi **nadbytkem vápníku** a zvýšeným výskytem dysplazií kyčelních a loketních kloubů je dnes už přesvědčivě prokázán. Při nadbytku vápníku dochází k předčasnému a nerovnoměrnému uzavírání růstových zón kostí a tím opět ke zvýšenému množství kloubních onemocnění. Při odchovu psa velkého plemene proto nedbejte dobře míněných, ale zastaralých rad některých chovatelů a výcvikářů, že pokleslé uši či prošláplé spěnky nohou spraví přidávek vápníku do krmiva. V kvalitních krmivech je ho dostatek a dalším přidáváním či zkrmováním tvarohů a mléčných výrobků ho můžete jen předávkovat, což má za následek výše uvedená onemocnění. Řada krmiv Eukanuba Large Breed (pro štěňata, dospělé a seniory velkých a obřích plemen) obsahuje navíc chondroprotektiva- tj. látky pro takzvanou kloubní výživu (chondroitin sulfát, glykosaminoglykany a želatinu) pro optimální vývoj a výživu kloubních chrupavek. Všechna krmiva Eukanuba pro dospělé psy obsahují nový unikátní patentovaný systém pro prevenci vzniku zubního kamene.

Krmení režim: Štěně, stejně jako malé dítě, je třeba přivyknout na pravidelný režim krmení. Mělo by jíst do věku ½ roku 3x denně, ve věku ½ roku až 1 rok 2x denně a v dospělosti 1-2x denně. Granule zalijeme teplou vodou, necháme je zchladnout na tělesnou teplotu a nabídneme je pejskovi. Necháme mu je 10-20 minut. Co nesní, to mu vezmeme, uložíme v lednici a ohřáté na tělesnou teplotu nabídneme při příštím krmení. Pokud namočené granule nesní během jednoho dne, vyhodíme je, aby se nezkažily. **Nikdy nenecháváme psovi jídlo ležet k dispozici celý den**, a to ani suché granule. Takový pes se nenaučí správně jíst a buď se přejídá a je obézní, nebo naopak při celodenním uždíbování necítí pořádný hlad, jí málo a může být hubený. Granule namáčíme v čisté vodě a s ničím je nemícháme. Výrobci kvalitních granulí mají své výzkumné ústavy, ve kterých dlouhé roky (Eukanuba 55 let) hledají a sestavují ideální složení jednotlivých krmných směsí. A když takový vyvážený výrobek smícháte s masem, nebo mlékem, zlikvidujete jejich úsilí a vytvoříte nové krmení o novém, neznámém a většinou nevyhovujícím složení. Mějte proto vždy na paměti, že **granule nejsou přílohou k masu** nebo čemukoliv jinému, ale kompletní vyváženou potravou která obsahuje vše potřebné, tedy i to maso.

Dávkování: Obecné dávkování bývá u každého krmiva napsané na pytlí. Vždy ale platí, že spotřeba krmiva je **přísně individuální** záležitost a liší se u každého jedince. Je třeba proto vyjít z průměrné doporučené dávky a podle přírůstku či úbytku hmotnosti zvířete množství krmiva doladit. Je třeba ale hlídat, aby pes nebyl ani příliš hubený a ani (což je mnohem častější) příliš obézní. Obezita u psů způsobuje stejné problémy jako u lidí. Cukrovku, nadměrné zatížení srdce, ledvin, páteře a kloubů. Zvláště u rostoucích psů je nadváha výrazným predispozičním faktorem vzniku dysplazie kyčlí a loktů, proto je dobré i u plemen, kde je vyžadován mohutný tělesný rámec (rotweiler, labrador), držet psa štíhlého, na spodní hranici kondičního rozpětí do věku 1,5 roku, než se mu dotvoří kostra a klouby, a až pak ho nasvalit intenzivním tréninkem a nechat přiměřeně zmožtět vydatnější výživou.

NIKDY nedávejte psovi KOSTI!!! Nepotřebuje je. Není nic, co by z nich mohl získat. Vápníku má v normálním krmení více než dost a vše ostatní je jen odpad. Kostí mohou poranit krk, jícen, žaludek či střevo, ale i když jsou měkké, nebo namleté, pohlcují vodu a mohou vyvolat zácpu. A někdy natolik vážnou, že se ji nepodaří vyřešit jinak než náročnou a drahou operací.

5) Kastrace

Týká se zejména feneček. Možná se zdá někomu předčasné mluvit o kastraci sotva jsme si přinesli štěňátko domů, ale je třeba si uvědomit několik věcí. Především: Proč jsme si pořizovali pejska? Máme-li výstavní nebo pracovní fenu s rodokmenem a plánujeme-li chov úspěšných jedinců, nebudeme samozřejmě o kastraci uvažovat. Ale máme-li pejska jen pro radost, pak je to to nejlepší, co pro něho můžeme udělat.

Často slyšíme a dříve se skutečně tradovalo, že „alespoň jedenkrát musí mít štěňata“. Výzkumy prováděné ve Spojených státech na velkých skupinách fen, které rodily 1x, vícekrát a ani jednou, ukázaly, že mezi nimi není příliš velký rozdíl mezi výskytem cyst a nádorů vaječníků a dělohy, zánětů dělohy a nádorů mléčné žlázy. Jen u fen, které rodily vícekrát, byl nižší výskyt hormonálně podmíněné cukrovky. Všechny tyto skupiny ovšem výrazně zastínila skupina fen kastrovaných. Zde, pokud se odebere vše, tj. děloha i vaječníky, nehrozí žádné další onemocnění těchto 2 orgánů. Výskyt hormonálně podmíněné cukrovky je téměř nulový. Čím dříve se operace provede, tím větší je ochranný efekt proti nádorům mléčné žlázy. Z výsledků těchto výzkumů vyplývá, že **fena opravdu nemusí mít ani jednou za život štěňata**, ale pokud s ní už, nebo vůbec, nepočítáme do chovu, **je dobré nechat ji vykastrovat**. Z hlediska dokončení tělesného vývoje je vhodné kastrovat fenu až po dosažení pohlavní a fyzické zralosti, tj. po odeznění 1. hárání. Pokud se zákrok provádí mezi 1. a 2. háráním, je ochranný vliv až 92 %. Riziko výskytu zhoubného nádoru mléčné žlázy je 4x nižší než u nekastrovaných fen. Proto každému, kdo si koupí psí dámu, doporučujeme, aby se rozhodl, zda bude chovatelem, nebo zda usnadní a ulehčí život sobě i svému psu a nechá svou psici vykastrovat. Takto ošetřená fena nehárá, netrpí falešnou březostí a nemusíte mít obavy z nežádoucího nakrytí a řešení problému, jak nechtěnou graviditu přerušit, nebo co s neplánovanými štěňaty.

